

Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
4-1-2015

Κείμενο

[Κοινωνικά δίκτυα, συν και πλην]

Είναι γεγονός αναντίρρητο ότι η κοινωνική δικτύωση αποτελεί έναν νέο τρόπο επικοινωνίας ευρύτατα διαδεδομένο, ο οποίος αποκτά όλο και μεγαλύτερες διαστάσεις. Επί δεκαετίες ο άνθρωπος αναζητούσε τρόπους να αλλάξει την προσωπική του οπτική σε ό,τι αφορούσε τις κοινωνικές του σχέσεις, και το διαδίκτυο στάθηκε το προσφορότερο έδαφος για κάτι τέτοιο. Σημαντικό είναι να δούμε κατά πόσο και σε ποιον βαθμό τα κοινωνικά δίκτυα μπορούν να γίνουν **πόλοι** έλξης μεταξύ των ανθρώπων, για ποιους λόγους κάποιος συμμετέχει σε αυτά, ποιοι δεσμοί συνεργασίας αναπτύσσονται διαδικτυακά και, τέλος, πόσο επηρεάζεται ο ατομικός αυτοπροσδιορισμός, όταν ο άνθρωπος λειτουργεί ως μέλος ενός ευρύτερου οργανισμού που διαρκώς αλλάζει και αποκτά γιγαντιαίες διαστάσεις.

Οι δεσμοί που αναπτύσσονται σε αυτούς τους κοινωνικούς ιστούς, οικογενειακοί, επαγγελματικοί ή φιλικοί, συνδέουν ομάδες ατόμων με διαφορετικά συναισθήματα, πολιτικές **πεποιθήσεις** και οικονομική κατάσταση. Ακόμη, οι κοινωνικοί ιστοί μπορούν να λειτουργήσουν και ως αγωγοί ιδεών, αλτρουιστικών πράξεων, σκέψεων, επιθυμιών, καθώς είναι ικανοί να μεταλαμπαδεύσουν στον διαφορετικό ορίζοντα ενός άλλου ατόμου ανάλογες αξίες και να προκαλέσουν συμπεριφορές.

Φυσικά, υπάρχουν βασικοί κανόνες λειτουργίας ενός κοινωνικού δικτύου, όπως η **σύνδεση**, ο δεδομένος και προαπαιτούμενος δεσμός ανάμεσα στα μέλη μιας ομάδας, και η **μετάδοση** μιας πληροφορίας, η οποία σχετίζεται κυρίως με την ταχύτητα και την **αμεσότητα**. Η ανθρώπινη αλληλεπίδραση, ο γρήγορος συντονισμός συναισθημάτων, η ικανότητα της μαζικής αντίδρασης μπορούν να λάβουν επιδημικές διαστάσεις μέσα στο διαδίκτυο και να φορτίσουν ή να αποφορτίσουν ανάλογα μια συγκεκριμένη αντίδραση, θετική ή αρνητική.

Ένας ακόμη παράγοντας που επηρεάζεται από τα κοινωνικά δίκτυα είναι το προσωπικό συναίσθημα της ικανοποίησης που πηγάζει από το γεγονός ότι υπάρχουν «δίπλα» μας άλλοι άνθρωποι, υπάρχουν «φίλοι». Εικονικοί έστω, αλλά φίλοι. Είναι γεγονός ότι ο άνθρωπος διακρίνεται και από το εγγενές **γνώρισμα** της επιζήτησης κοινωνικών σχέσεων, επομένως είναι δεδομένη η ευχαρίστηση που νιώθει στον εικονικό, έστω, κόσμο της φιλίας που αναπτύσσει ο ίδιος μέσα σε ένα πολυοργανικό σώμα, όπως είναι κάποιο κοινωνικό δίκτυο.

Όμως, στον αντίποδα αυτής της πραγματικότητας υπάρχει πάντα το τεράστιο κοινωνικό φαινόμενο των ημερών, εκείνο της μοναξιάς, το οποίο δημιουργεί η εικονική διασύνδεση. Η βασική ανάγκη για οικειότητα και κοινωνία σχέσεων μεταξύ των ανθρώπων και η σύγχρονη, αστική κυρίως, μοναξιά λειτουργούν ως προωθητική δύναμη διασύνδεσης. Τα άτομα με πολλούς εικονικούς φίλους νιώθουν αμβλυμένο αυτό το συναίσθημα, μια και η εγγύτητα τροφοδοτείται συνεχώς και είναι σαφές ότι ο μοναχικός άνθρωπος τείνει να προσδεθεί πιο σφιχτά στα δίκτυα κοινωνικής διασύνδεσης, απαλύνοντας ταυτόχρονα και άλλες αρνητικές ψυχολογικές καταστάσεις, όπως είναι το άγχος, η απόρριψη, ο θυμός, η θλίψη και η κατάθλιψη.

Τα κοινωνικά δίκτυα είναι πολύπλοκοι και πολυεπίπεδοι οργανισμοί, οι οποίοι διαρκώς εξελίσσονται, **διογκώνονται**, αναπροσαρμόζονται ή περιορίζονται. Συχνά ο άνθρωπος, καθώς είναι συνδεδεμένος σε κάποιον κοινωνικό ιστό, στερείται αναγκαστικά ένα μέρος της ατομικότητάς του. Επομένως, η μεγάλη πρόκληση για όλους μας είναι να βρούμε τη χρυσή **τομή** ανάμεσα στην ατομική συμπεριφορά και στη συμπεριφορά που εκδηλώνεται ως αποτέλεσμα σύνδεσης σε κάποιο δίκτυο. Βέβαια, θα πρέπει να έχουμε κατά νου ότι, όπως σε όλα τα πράγματα, έτσι και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης η επωφελής ή επιβλαβής χρήση εναπόκειται στις δικές μας επιλογές και στη δική μας κρίση.

T. Μπάιλα, *Διαδικτυακό περιοδικό Thinkfree*, 21.8.2012 (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο (80 - 100 λέξεις).

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Να εξηγήσετε τη θέση της αρθρογράφου ότι οι δικτυακοί φίλοι είναι «εικονικοί έστω, αλλά φίλοι». (60 – 80 λέξεις)

(μονάδες 10)

B2.α. Πώς επιτυγχάνεται η συνοχή ανάμεσα στην τρίτη (Φυσικά ...αρνητική.) και την τέταρτη παράγραφο (Ένας ...δίκτυο) του κειμένου;

(μονάδες 2)

B2.β. Ποια σχέση συνοχής σηματοδοτεί η διαρθρωτική λέξη;

(μονάδες 3)

Γ. (Μονάδες 15)

Γ1. Να γράψετε από μία πρόταση με καθεμιά από τις ακόλουθες λέξεις (επισημαίνονται και στο κείμενο με **έντονη γραφή**). Φροντίστε, ώστε μέσα από την πρόταση να γίνεται φανερή η σημασία της κάθε λέξης: **διαστάσεις, επηρεάζεται, συντονισμός, πηγάζει, πρόκληση**. (μπορείτε να διαφοροποιήσετε τον γραμματικό τύπο, δηλαδή την πτώση, τον αριθμό, το γένος, τον χρόνο κλπ.).

(μονάδες 10)

Γ2α. «Σημαντικό είναι να δούμε κατά πόσο και σε ποιον βαθμό τα κοινωνικά δίκτυα μπορούν να γίνουν πόλοι έλξης μεταξύ των ανθρώπων...».

Να δηλώσετε αν η χρήση της γλώσσας στην παραπάνω φράση είναι κυριολεκτική/δηλωτική ή μεταφορική/συνυποδηλωτική.

(μονάδες 3)

Γ2β. Να γράψετε δύο προτάσεις με τη λέξη **πόλοι**. Στην πρώτη χρησιμοποιήστε τη λέξη κυριολεκτικά/δηλωτικά και στη δεύτερη μεταφορικά/συνυποδηλωτικά.

(μονάδες 2)

Δ. (Μονάδες 50)

Σε μια ομιλία που θα εκφωνήσετε στο Πολιτιστικό κέντρο του Δήμου σας στα πλαίσια πολιτιστικής ημερίδας που διοργανώνεται με θέμα «*Το διαδίκτυο στη ζωή μας*» να διατυπώσετε τις σκέψεις σας για τον ρόλο που διαδραματίζουν οι Η/Υ και το διαδίκτυο στις ανθρώπινες σχέσεις - κυρίως των νέων, την εκπαιδευτική διαδικασία, αλλά και τη λειτουργία της δημοκρατίας. (450-500 λέξεις)

Καλή επιτυχία!